

Dr. LENKOVICS Barnabás
Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa
Országgyűlési Biztosok Hivatala
1387 Budapest, Pf. 40.

Tisztelt Országgyűlési Biztos Úr!

Alulírott, dr. Baltay Levente ügyvéd (*cím*) ügyfelem és megbízóm Janovszky Gábor (törvényes képviselője: Janovszky Károly, mindketten a *cím* alatti lakosok) nevében és képviseletében az alábbiakkal fordulok Önhöz.

Ügyfelem 18 éves, autizmus betegségben szenved, annak is egy ritka, igen agresszív formájában. Betegsége erős nyugtalansággal, agresszivitással, „markáns viselkedésromlással”, adott esetben dühöngéssel jár együtt, koránál és fizikai állapotánál fogva másokra is súlyos veszélyt jelent az agresszív rohamok során.

Ügyfelem betegsége ritka, de nem egyedi. Az autizmus ezen típusa ma Magyarországon több ezer gyermeket és családjukat érinti.

Ügyfelemet betegsége miatt több pszichiátriai intézetben is kezelték, többek között az Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézetben is (OPNI). A „dühöngő rohamok” során az agresszív viselkedés egyetlen jelenlegi „ellenszere” – a beteg és környezete védelme érdekében – a roham idejére történő leköötözés. A gyógyszeres kezelések ügyfelemnél eredményre nem vezettek, az autizmussal járó tüneteket a gyógyszerek csak felerősítették.

A betegség megfelelő kezelési módja az állandó felügyelet biztosítása, a megszakítás nélküli gondozás, kezelés és ellátás (lenne). Ma ezt csak és kizárólag a család önfeláldozásával lehet megoldani. Az autista betegek kezelésére, gondozására szakosodott intézmények ügyfelemet és a hozzá hasonló különösen agresszív betegeket nem fogadják be, a gondozásukat nem vállalják. Az agresszív rohamoknál a felügyeletet ellátó hozzátartozók – más megoldás nem lévén – a betegeket az OPNI-ba viszik és ott a leköötözés mellett kivárlják a roham elmúltát.

Magyarországon ez a fajta agresszív autizmus és a betegek kezelése, gyógykezelése nem megoldott. Más európai országokban azonban az ilyen betegségben szenvedő betegek ellátására külön intézmények alakultak, a betegek ellátása teljes körűen, humánus formában megoldott. A speciális intézményekben állandó felügyeletet, gondozást és ellátást biztosítanak a megfelelő tárgyi és személyi körülményekkel. Általános, hogy egy-egy beteg mellett mindig van egy állandó felügyelő személy, aki kontrollálja a beteg állapotát. Az agresszív rohamok esetén sem kötik le a betegeket, hanem speciálisan kialakított helyiségben, biztonságos körülmények között, állandó felügyelet mellett várják meg a rohamok lefolyását. Az ápoló, gondozó, felügyelő személyzet is különleges képzésben, oktatásban részesül, a speciális feladat ellátása külön szakmát képez. Magyarországon még csak ehhez hasonló szakmai képzés sincs.

A speciális intézmények felállítása szükségszerű és indokolt a betegek és hozzátartozóik érdekében is.

A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 8.Pk. 80.948/2005/4. számú határozatában Ügyfelem ügyében megállapította, hogy „az ilyen betegségben szenvedők mellé egy külön ápolót, nővért és orvost kellene rendszeresíteni, akik megszakítás nélkül ellátják a beteg gondozását, gyógykezelését és felügyeletét. Az OPNI-ban azonban nincsenek meg ezek a feltételek, sem a létszám, sem a tárgyi körülmények nem látszanak alkalmasnak az ilyen betegek ellátására. Tehát megnyugtató módon csupán egy speciális egészségügyi intézményben lehetne a gyógykezeléstől eredményt remélni. A Bíróság azonban nincs olyan helyzetben, hogy a gyógykezelésre Magyarországon egy ilyen intézményt kijelöljön.”

A fenti intézményi kijelölés már csak azért sem lehetséges, mert Magyarországon nincs erre alkalmas intézmény; ennek sem jogi, sem tárgyi és személyi feltételei nem állnak fenn.

A Magyar Köztársaság Alkotmánya 70/D.§ (1) szakasza deklarálja a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jogot. Az Alkotmány 70/D.§ (2) szakasza akként rendelkezik, hogy ezt a jogot a Magyar Köztársaság az egészségügyi intézmények és orvosi ellátás megszervezésével valósítja meg.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 2.§ (5) bekezdésében az alapelvei között fogalmazza meg, hogy az egészségügyi intézményrendszer szakmai ellátási szintekre tagolt felépítése és működése emberközpontú, az eltérő jellegű és súlyosságú megbetegedésben szenvedők egészségi állapota által meghatározott szükségletekhez igazodik, valamint tudományos tényekre alapozott és költséghatékony eljárásokon alapul.

Az Eütv. a betegek jogainak biztosítása során megerősíti az egészségi állapotnak indokolt, megfelelő, folyamatosan hozzáférhető és az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő egészségügyi ellátáshoz való jogot.

Ma Magyarországon nincs a speciális autizmus kezelésére, ellátására alkalmas intézmény annak ellenére, hogy az Eütv. 75.§-a az egészségügyi ellátások rendszerében az eltérő egészségi állapotú egyének differenciált ellátását szolgáló, a munkamegosztás és a fokozatosság elvén alapuló intézményrendszerre épülő progresszív ellátásról rendelkezik.

Az Alkotmányban és az egészségügyről szóló törvényben rögzítettek ellenére megállapítható, hogy a magyar egészségügyi ellátás nem alkalmas ügyfelem és a hozzá hasonló, azonos betegségben szenvedő állampolgárok ellátására.

A fentiek értelmében kérem a Tisztelt Országgyűlési Biztos Urat, hogy az ügyben folytasson le vizsgálatot, és annak eredményeként állapítsa meg az alkotmányos visszáság fennállását. Kérem, hogy vizsgálata eredményéről szíveskedjék értesíteni.

Budapest, 2005. május 29.

Tisztelettel:
Janovszky Gábor
Képv.